

Lausunto lentoaseman melun hallintaa koskevasta valtioneuvoston asetusluonnoksesta

VD/2145/03.00.00/2016
HP/KR/KHO/JB

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Vantaan kaupungin lausuntoa luonnoksesta lentoaseman melun hallintaa koskevasta valtioneuvoston asetuksesta. Valtioneuvoston asetus annettaisiin ilmailulain (sellaisena kuin se on laissa 61/2016) 129 §:n nojalla ja valtioneuvoston asetus olisi osa niitä kansallisia järjestelyjä, joita tarvitaan EU:n melunhallinta-asetuksen soveltamista varten. EU:n melunhallinta-asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluu Suomessa vain Helsinki-Vantaan lentoasema. EU:n melunhallinta-asetusta sovelletaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa sellaisenaan, mutta kansallisesti on katsottu tarpeelliseksi asettaa toimivaltaisten viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistyöryhmä sekä säätää lentoaseman meluntorjuntatavoitteesta, joka toimisi välineenä lentoaseman melutilanteen kehityksen ja toimintarajoitusten tarpeen arvioinnissa. Lisäksi valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin Liikenteen turvallisuusviraston lentoaseman toimintarajoituksia koskevasta arvioinnista ja sen perusteella tehdyistä päätöksistä

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa viimeistään 6.4.2016 mennessä.

Asetusluonnos

Valtioneuvoston asetus tasapainoisesta lähestymistavasta lentoaseman melun hallinnassa

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään 7 päivänä marraskuuta 2014 annetun ilmailulain (864/2014), sellaisena kuin se on laissa (61/2016), 129 §:n 4 momentin nojalla:

1§

Lentoaseman meluntorjuntatavoite

Liikenteen turvallisuusviraston on asetettava melunhallinta-asetuksen soveltamisalan piiriin kuuluvalla lentoasemalla meluntorjunta-tavoite, joka toimii välineenä lentoaseman liikenteen ja sen ympäristön melutilanteen kehityksen ja melun liittyvien toimintarajoitusten tarpeen arvioinnissa.

Lentoaseman meluntorjuntatavoitetta asettaessaan Liikenteen turvallisuusviraston on otettava, mitä vaikutuksia tavoitteella on lentoaseman ja Suomen lentoliikennejärjestelmän toiminta- ja kehittämismahdollisuuksien turvaamiseen pitkällä aikavälillä kestävällä tavalla.

2§

Yhteistyöryhmä ja sen tehtävä

Liikenne- ja viestintäministeriö asettaa ilmailulain 129 §:n 3 momentissa tarkoitetun yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmän on kutsuttava mukaan kaikkien niiden tahojen edustajat, joilla on toimivaltaa ja vastuuta ilma-alusten melun vähentämisestä sen lähteellä, maankäytön suunnittelussa, lentomelua vähentävissä lentomenetelmissä ja mahdollisten toimintarajoitusten asettamisessa sekä lentoaseman ympäristöluvan myöntämisessä ja valvonnassa. Liikenteen turvallisuusvirasto nimeää yhteistyöryhmän puheenjohtajan.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on välittää yhteistyöryhmän jäsenten kesken tietoa eri viranomaisten ja muiden toimijoiden toimenpiteistä lentomelun hallinnassa ja melun

vähentämisessä sekä sovittaa eri viranomaisten toimenpiteitä yhteen ja seurata toimenpiteiden toteutusta.

3§

Toimintarajoitusten tarpeen arviointi ja päätös toimintarajoituksesta

Jos on meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien valossa todennäköistä, että meluntorjuntatavoite jää olennaisesti toteutumatta, eikä tämä johdu tilapäisistä syistä, Liikenteen turvallisuusviraston on ryhdyttävä melunhallinta-asetuksen mukaisiin toimenpiteisiin toimintarajoituksen arvioimiseksi.

Kun Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt arvioinnin toimintarajoituksen tarpeesta ja sen mukaisen esityksen päätökseksi, virasto on esiteltävä toimintarajoitusta koskeva arviointi ja sen mukainen päätösesitys 2 §:ssä tarkoitetussa yhteistyöryhmässä, jolloin yhteistyöryhmän jäsenet voivat esittää niistä näkemyksensä.

Liikenteen turvallisuusviraston on kuultava toimintarajoituksen asettamisen tarpeellisuutta arvioidessa sekä sen asettamisesta päättäessään myös liikenne- ja viestintäministeriötä.

Liikenteen turvallisuus virasto tekemän päätöksen saa hakea oikaisua siten kuin hallintalaissa (434/2003) säädetään.

4§

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 13 päivänä kesäkuuta 2016.

Toimintarajoituksen tarpeen arviointi ja toimintarajoitusta koskeva päätöksentekoprosessi

Melunhallinta-asetuksessa säädetty tasapainoinen lähestymistapa on kansainvälisesti sovittu menetelmä lentomelun hallinnalle. Se edellyttää, että lentomelua vähennetään sen lähteellä eli ilma-alusten melua vähentämällä, maankäytön suunnittelun avulla, lentomenetelmien sekä toimintarajoitusten avulla. Tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti melua on vähennettävä kustannustehokkaalla tavalla ja lentoasemakohtaisesti. Ensisijaisina keinoina on aina melun vähentäminen jo sen lähteellä sekä maankäytön suunnittelu niin, että melulle herkkiä toimintoja ei sijoiteta lentoaseman melualueelle.

Kun Liikenteen turvallisuusvirasto asettaa lentoaseman meluntorjuntatavoitteen, se käy ensin keskustelun lentoaseman pitäjän kanssa ja nämä yhdessä arvioivat lentoliikenteen ja lentoliikenteen pitkän aikavälin kehitystä erityisesti lentoaseman meluselvitysten ja ennusteiden sekä meluntorjunnan torjuntasuunnitelman näkökulmasta. Finavia tekee Helsinki-Vantaan lentoasemalla vuosittain ympäristölupapäätöksen määräysten mukaisesti meluselvityksen ja kolmen vuoden välein melunhallintasuunnitelman, joita voidaan hyödyntää arvioinnissa. Lisäksi Finavia tekee viiden vuoden välein ns. ympäristömeludirektiivin mukaisen meluselvityksen ja meluntorjunnan toimenpideohjelman.

Ennen lentoaseman meluntorjuntatavoitteen asettamista, Liikenteen turvallisuusviraston olisi esiteltävä esitys lentoaseman meluntorjuntatavoitteista myös yhteistyöryhmälle ja kuultava asianosaisia.

Esitetyssä yhteistyöryhmässä tehtäisiin vuosittain arvio siitä, miten lentoaseman meluntorjuntatavoitteen ennakoidaan tulevaisuudessa toteutuvan ja mitä toimenpiteitä eri viranomaiset ovat tehneet lentoliikenteen melun ja sen haittavaikutusten vähentämiseksi

tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti. Varsinaisen EU:n melunhallinta-asetuksen mukainen toimintarajoituksen arviointiprosessi käynnistyisi kuitenkin vain siinä tapauksessa, että meluselvitysten ja meluntorjuntasuunnitelman valossa näyttää todennäköiseltä, että meluntorjuntatavoite jää olennaisesti toteutumatta, eikä tämä johdu tilapäisestä syystä.

Kun Liikenteen turvallisuusvirasto on tehnyt EU:n melunhallinta-asetuksen mukaisen arvioinnin, Liikenteen turvallisuusviraston olisi esiteltävä arvioinnin tulokset ja sen perusteella tekemänsä esitys toimintarajoitusta koskevaksi päätökseksi yhteistyöryhmälle, jolloin ryhmän jäsenet voisivat esittää niistä näkemyksensä. Lisäksi Liikenteen turvallisuusviraston olisi melunhallinta-asetuksen, ilmailulain sekä hallintolain mukaisesti kuultava asianosaisia. Jos Liikenteen turvallisuusvirasto olisi arvioinnin perusteella päättänyt asettamaan tasapainoisen lähestymistapaan liittyviä melun toimintarajoituksia, viraston olisi ilmoitettava Euroopan komissiolle niistä. Ilmoitukseen olisi liitettävä melunhallinta-asetuksen 5 artiklan vaatimusten mukainen kirjallinen kertomus, jossa selitetään toimintarajoituksen asettamisen syyt, lentoasemalle asetettu meluntorjuntatavoite, tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarkastellut toimenpiteet sekä tarkastettujen toimenpiteiden todennäköisen kustannustehokkuuden ja soveltuvien osin niiden rajat ylittävien vaikutusten arviointi. Liikenteen turvallisuusviraston olisi kuultava yhteistyöryhmää myös ilmoituksen ja siihen liitettävän kertomuksen valmistelussa.

Asetusluonnoksen yksityiskohtaiset perustelut

Asetusluonnoksen 1 § 2. momentin mukaan Liikenteen turvallisuusviraston olisi meluntorjuntatavoitetta asettaessaan otettava myös huomioon, miten se vaikuttaa lentoaseman ja Suomen lentoliikennejärjestelmän toiminta- ja kehittämismahdollisuuksiin pitkällä aikavälillä kestäväällä tavalla niin, että erilaiset taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset otetaan tasapainoisella tavalla huomioon. Tavoitetta asettaessa olisi otettava huomioon, että Helsinki-Vantaan lentoasemalla on äärimmäisen tärkeä asema Suomen liikennejärjestelmässä, etenkin kansainvälisessä henkilöliikenteessä, mutta myös Finavian lentoasemaverkoston päälentoasemana kotimaan lentoliikenteessä. Helsinki-Vantaan lentoasemasta on kehittynyt viimevuosien aikana myös Euroopan suurimpiin kuuluva vaihtomatrustajalentoasema Euroopan ja Aasian välisessä liikenteessä ja tämä osaltaan takaa suomalaisille huomattavasti laajemman reittiverkoston ja palvelutason kuin mihin kotimaan matkustajapotentiaali antaisi edellytyksiä. Myös helmikuussa 2015 annettu uusi lentoliikennestrategia on nostanut Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämisen kärkihankkeeksi Suomen lentoliikenteen kehittämisessä.

Meluntorjuntatavoitteen tulisi ohjata siten myös maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta niin, että lentoaseman melualueelle ei sijoiteta melulle herkkiä toimintoja varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin yhteistyöryhmän asettamisesta, kokoonpanosta sekä sen tehtävistä. Yhteistyöryhmään olisi kutsuttava niiden tahojen edustajat, joilla on toimivaltaa ja vastuuta ilmailun meluhaitan vähentämisessä, maankäytön suunnittelussa, lentomelua vähentävissä lentomenetelmissä ja mahdollisten toimintarajoitusten asettamisessa sekä lentoaseman ympäristöluvan myöntämisessä ja valvonnassa. Liikenteen turvallisuusvirasto nimeäisi yhteistyöryhmän puheenjohtajan.

Yhteistyöryhmän tehtävänä olisi välittää yhteistyöryhmän jäsenten kesken tietoa eri viranomaisten ja muiden toimijoiden toimenpiteistä lentomelun hallinnassa ja melun vähentämisessä sekä sovittaa eri viranomaisten toimenpiteitä yhteen ja seurata toimenpiteiden toteutusta.

Tasapainoisen lähestymistavan mukaisesti ensisijaisesti tulisi turvautua muihin meluntorjunta- ja hallintotoimenpiteisiin kuin toimintarajoituksiin. Niistä muista tasapainoisen lähestymistavan toimenpiteistä ja niiden mahdollisuuksista vähentää lentoliikenteen aiheuttamaa melua tai sen vaikutuksia Liikenteen turvallisuusviraston tulisi saada tieto yhteistyöryhmän jäseniltä, joiden toimivaltaan tai vastuulle nämä muut toimenpiteet kuuluvat.

Tämä lausunto on valmisteltu yhteistyössä ympäristökeskuksen ja kaupunkisuunnittelun kanssa.

Kaupunginhallitus 4.4.2016 § 15

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa Liikenne- ja viestintäministeriölle seuraava lausunto:

”Vantaan kaupunki pitää asetusluonnosta hyvin perusteltuna ja on omalta osaltaan valmis osallistumaan esitettyyn yhteistyöryhmään. Kaupunki pitää tärkeänä, että maankäytön suunnittelun kehittämisen edellytykset ja lentoaseman toimintaedellytykset turvataan.”

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia, Liikenne- ja viestintäministeriö 6.4.2016 mennessä
kirjaamo@lvm.fi ja risto.saari@lvm.fi

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

ympäristöinsinööri Krister Höglund, puh. 040 8419 976, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi